

Sanacja i upadłość przedsiębiorców

Zgłoszenie wierzytelności, likwidacja i podział środków masy upadłości

Zgłoszenie wierzytelności

Art. 236 Prawa upadłościowego

- 1. Wierzyciel osobisty upadłego, który chce uczestniczyć w postępowaniu upadłościowym, jeżeli niezbędne jest ustalenie jego wierzytelności, powinien w terminie oznaczonym w postanowieniu o ogłoszeniu upadłości zgłosić sędziemu-komisarzowi swoją wierzytelność.**
2. Uprawnienie do zgłoszenia wierzytelności przysługuje wierzycielowi ponadto, gdy jego wierzytelność była zabezpieczona hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym, hipoteką morską lub przez inny wpis w księdze wieczystej lub w rejestrze okrętowym. Jeżeli wierzyciel nie zgłosi tych wierzytelności, będą one umieszczone na liście wierzytelności z urzędu.
3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do wierzytelności zabezpieczonych hipoteką, zastawem lub zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym, hipoteką morską na rzeczach wchodzących w skład masy upadłości, jeżeli upadły nie jest dłużnikiem osobistym, a wierzyciel chce w postępowaniu upadłościowym dochodzić swoich roszczeń z przedmiotu zabezpieczenia.
4. Postanowienia niniejszego artykułu dotyczące wierzytelności stosuje się do innych należności podlegających zaspokojeniu z masy upadłości.

Zgłoszenie wierzytelności

Art. 51 Prawa upadłościowego

1. Uwzględniając wniosek o ogłoszenie upadłości, sąd wydaje postanowienie o ogłoszeniu upadłości, w którym:

1) wymienia imię i nazwisko dłużnika (upadłego) albo jego nazwę, miejsce zamieszkania albo siedzibę, adres oraz numer PESEL albo numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, a w przypadku ich braku - inne dane umożliwiające jego jednoznaczną identyfikację;

2) *(uchylony)*

3) *(uchylony)*

4) wzywa wierzycieli upadłego do zgłoszenia wierzytelności w terminie trzydziestu dni od dnia obwieszczenia postanowienia o ogłoszeniu upadłości w Rejestrze;

5) wzywa osoby, którym przysługują prawa oraz prawa osobiste i roszczenia ciężące na nieruchomości należącej do upadłego, jeżeli nie zostały ujawnione przez wpis w księdze wieczystej, do ich zgłoszenia w terminie trzydziestu dni od dnia obwieszczenia postanowienia o ogłoszeniu upadłości w Rejestrze pod rygorem utraty prawa powoływania się na nie w postępowaniu upadłościowym;

6) wyznacza sędziego-komisarza i zastępcę sędziego-komisarza oraz syndyka (...);

Zgłoszenie wierzytelności

Art. 239 Prawa upadłościowego

1. Zgłoszenia wierzytelności dokonuje się na piśmie w dwóch egzemplarzach.
2. Wierzyciel może dokonać zgłoszenia wierzytelności za pośrednictwem Rejestru.
3. W zgłoszeniu wierzytelności wierzyciel wskazuje dowody uzasadniające zgłoszenie.
4. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór pisemnego zgłoszenia wierzytelności oraz zakres danych objętych zgłoszeniem wierzytelności za pośrednictwem Rejestru, mając na uwadze jego przejrzystość i kompletność oraz uproszczenie i przyspieszenie zgłoszenia wierzytelności w postaci elektronicznej.

Zgłoszenie wierzytelności

Wierzytelności podlegające umieszczeniu na liście wierzytelności:

Właściwości wierzytelności podlegających zgłoszeniu. Wierzytelność może zgłosić każdy wierzyciel upadłego dłużnika bez względu na to, czy jest obywatelem polskim, czy cudzoziemcem, gdzie ma siedzibę lub miejsce zamieszkania i z jakiej podstawy prawnej wypływa odpowiedzialność dłużnika (czy więc odpowiedzialność ta ma charakter cywilnoprawny i wynika z ustawy, z umowy lub z czynu niedozwolonego, czy też jej podstawę stanowią przepisy z dziedziny prawa administracyjnego). Zawsze jednak wierzytelność ta **musi mieć** następujące cechy:

- 1) musi mieć** wartość majątkową;
- 2) musi** podlegać zaspokojeniu z majątku objętego masą upadłości;
- 3) musi** istnieć w chwili ogłoszenia upadłości, co nie wyklucza, że może być zarazem wierzytelnością niewymagalną oraz uzależnioną od warunków (o możliwości takiej stanowią wprost przepisy art. 91 ust. 1 i 2, art. 93 ust. 1, art. 245 ust. 1 pkt 6, art. 247 ust. 1, art. 248 ust. 2, art. 251 i art. 356 ust. 1–3PrUp). Z mocą należy tu jednak podkreślić, że przedmiotowa kategoria nie obejmuje wierzytelności (roszczenia), jaka może powstać w wyniku ujawnienia się w toku postępowania upadłościowego wad rzeczy, którą uprzednio upadły sprzedał wierzycielowi albo wyprodukował na jego zamówienie (S. Gurgul (w:) Art. 236 Prawo upadłościowe Gurgul 2018, wyd. 11)

Zgłoszenie wierzytelności

Art. 240 Prawa upadłościowego

W zgłoszeniu wierzytelności należy podać:

- 1) imię i nazwisko albo nazwę wierzyciela i odpowiednio jego miejsce zamieszkania albo siedzibę, adres oraz numer PESEL albo numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, a w przypadku ich braku - inne dane umożliwiające jego jednoznaczną identyfikację;
- 2) określenie wierzytelności wraz z należnościami ubocznymi oraz **wartość wierzytelności niepieniężnej (...)**;

Art. 246 Prawa upadłościowego

Wierzytelność niepieniężna będzie umieszczona na liście wierzytelności w sumie pieniężnej według jej wartości z dnia ogłoszenia upadłości.

Zgłoszenie wierzytelności

Mając na względzie istniejące rozbieżności, podkreślić trzeba, że określenia „wierzytelności upadłościowe”, „wierzytelności w stosunku do masy upadłości” nie są wyrażeniami ustawowymi. Wprawdzie w art. 458 PrUpad pojawia się zwrot „wierzyciele upadłościowi”, ale nie jest on zdefiniowany i brak jest jednoznacznego rozstrzygnięcia, czy chodzi tylko o tych wierzycieli, których należności powstały przed ogłoszeniem upadłości, czy szerzej – także o wierzycieli, których należności powstały już po ogłoszeniu upadłości. Nadanie wyrażeniu „wierzytelność upadłościowa” określonej treści jest zatem tylko kwestią konwencji językowej. W moim przekonaniu zawężenie omawianego pojęcia do wierzytelności, które powstały przed ogłoszeniem upadłości, ma – obok istnienia już pewnej tradycji w języku prawniczym – istotny walor praktyczny, pozwala bowiem na klarowne terminologiczne odróżnienie tych wierzytelności, które w upadłości są dochodzone w drodze zgłoszenia do masy, od innych, które takiemu zgłoszeniu w ogóle nie podlegają, lecz są dochodzone na zasadach ogólnych (tj. w postępowaniu cywilnym bądź w postępowaniu administracyjnym). W wyniku nowelizacji z 2015 r. w art. 230 ust. 2 oraz art. 343 ust. 1 i 2 PrUpad pojawiło się określenie „(inne) zobowiązania masy upadłości”. Z brzmienia art. 230 ust. 2 PrUpad wynika, że wskazane pojęcie obejmuje te zobowiązania (inne niż określone w ust. 1 tego przepisu koszty postępowania), które powstały po ogłoszeniu upadłości. Oczywiście takie unormowanie nie oznacza *eo ipso*, że dla wierzytelności powstałych przed ogłoszeniem upadłości jedynie zasadne jest określenie „wierzytelności upadłościowe”. Jednak w niniejszych rozważaniach mianem **wierzytelności upadłościowych będą określane właśnie wierzytelności powstałe przed ogłoszeniem upadłości dłużnika, natomiast wierzytelności, które powstały już po ogłoszeniu upadłości, będą nazywane wierzytelnościami w stosunku do masy**. Przyjęcie tej konwencji terminologicznej nie oznacza wszakże, że inne podejście prezentowane w nauce jest nieprawidłowe (A. Jakubecki (w:) *Prawo restrukturyzacyjne i upadłościowe, System Prawa Handlowego tom 6*, ed. dr hab. Anna Hrycaj, prof. dr hab. Andrzej Jakubecki, prof. dr hab. Antoni Witosz ^{*)}).

Zgłoszenie wierzytelności

Art. 230 Prawa upadłościowego

1. Do kosztów postępowania zalicza się wydatki bezpośrednio związane z zabezpieczeniem, zarządem i likwidacją masy upadłości, w szczególności wynagrodzenie syndyka oraz jego zastępcy, wynagrodzenia osób zatrudnionych przez syndyka oraz należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne od wynagrodzeń tych osób, wynagrodzenie i wydatki członków rady wierzycieli, wydatki związane ze zwołaniem wierzycieli, koszty archiwizacji dokumentów upadłego, korespondencji, ogłoszeń, podatki i inne daniny publiczne związane z likwidacją masy upadłości.

2. Do innych **zobowiązań masy upadłości** zalicza się wszystkie niewymienione w ust. 1 zobowiązania masy upadłości powstałe po ogłoszeniu upadłości, w szczególności należności ze stosunku pracy przypadające za czas po ogłoszeniu upadłości, zobowiązania z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia masy upadłości, zobowiązania z zawartych przez upadłego przed ogłoszeniem upadłości umów, których wykonania zażądał syndyk, inne zobowiązania powstałe z czynności syndyka oraz przypadające za czas po ogłoszeniu upadłości renty z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci i renty z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę.

Zgłoszenie wierzytelności

Art. 245 Prawa upadłościowego

1. Na liście wierzytelności umieszcza się w osobnych rubrykach:

- 1) liczbę porządkową;
- 2) imię i nazwisko wierzyciela albo jego nazwę, miejsce zamieszkania albo siedzibę, adres oraz numer PESEL albo numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, a w przypadku ich braku - inne dane umożliwiające jego jednoznaczną identyfikację;
- 3) sumę, w jakiej wierzytelność podlega uznaniu, i sumę, według której będzie obliczany głos wierzyciela w głosowaniu nad układem;
- 4) kategorię, w jakiej wierzytelność podlega zaspokojeniu;
- 5) informację o istnieniu i rodzaju zabezpieczenia wierzytelności;
- 6) **informację, czy wierzytelność jest uzależniona od warunku;**
- 7) informację, czy wierzycielowi przysługuje prawo potrącenia;
- 8) uzasadnienie;
- 9) informację o stanie postępowania sądowego, administracyjnego, sądownoadministracyjnego lub postępowania przed sądem polubownym w sprawie zgłoszonej wierzytelności, jej zabezpieczenia lub prawa potrącenia.

Zgłoszenie wierzytelności

Wyrok

Sądu Najwyższego - Izba Cywilna

z dnia 16 grudnia 2010 r.

I CSK 114/10

Zobowiązanie gwarancyjne wykonawcy robót budowlanych, obejmujące wady tych robót, może ulec przekształceniu w zobowiązanie pieniężne na podstawie art. 32 § 2 prawa upadłościowego z 1934 r. (art. 91 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe i naprawcze, Dz.U. Nr 60, poz. 535 ze zm.), **jeżeli wady tych robót powstały przed ogłoszeniem upadłości wykonawcy.**

Zgłoszenie wierzytelności

Art. 150 rozporządzenia Prezydenta RP - Prawo upadłościowe

Każdy wierzyciel upadłego, który chce uczestniczyć w czynnościach postępowania upadłościowego, do udziału w których niezbędne jest ustalenie wierzytelności, winien w terminie oznaczonym zgłosić sędziemu-komisarzowi swoją wierzytelność, **choćaby była zabezpieczona hipoteką, zastawem lub w inny sposób albo chociażby nadawała się do potrącenia.**

Art. 150 rozporządzenia Prezydenta RP - Prawo upadłościowe (brzmienie po 1997 r.)

§ 1. Każdy wierzyciel upadłego, który chce uczestniczyć w czynnościach postępowania upadłościowego, do udziału w których niezbędne jest ustalenie wierzytelności, winien w terminie oznaczonym zgłosić sędziemu-komisarzowi swoją wierzytelność, **choćaby była zabezpieczona hipoteką, zastawem lub w inny sposób albo chociażby nadawała się do potrącenia.**

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do wierzytelności zabezpieczonych hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, wpisem w rejestrze statków lub prawem zatrzymania na rzeczach wchodzących w skład masy upadłości, **w stosunku do których upadły nie jest dłużnikiem osobistym.**

Likwidacja masy upadłości

Art. 308 Prawa upadłościowego

1. Po sporządzeniu spisu inwentarza i sprawozdania finansowego albo po złożeniu pisemnego sprawozdania ogólnego syndyk przeprowadza likwidację masy upadłości.
2. Syndyk jest obowiązany do podejmowania działań umożliwiających zakończenie likwidacji w ciągu **sześciu miesięcy** od dnia ogłoszenia upadłości. Sędzia-komisarz i rada wierzycieli rozpoznają wniosek o wyrażenie zgody na określony sposób likwidacji nie później niż w **terminie dwóch tygodni** od dnia przedstawienia im wniosku przez syndyka.

Likwidacja masy upadłości

Art. 306 Prawa upadłościowego

Po ogłoszeniu upadłości syndyk niezwłocznie przystępuje do spisu inwentarza i oszacowania masy upadłości oraz sporządzenia planu likwidacyjnego. Syndyk składa sędziemu-komisarzowi spis inwentarza wraz z planem likwidacyjnym w terminie **trzydziestu dni od dnia ogłoszenia upadłości**. Plan likwidacyjny określa proponowane sposoby sprzedaży składników majątku upadłego, w szczególności sprzedaży przedsiębiorstwa, termin sprzedaży, preliminarz wydatków oraz ekonomiczne uzasadnienie dalszego prowadzenia działalności gospodarczej.

Art. 307 Prawa upadłościowego

1. Na podstawie spisu inwentarza i innych dokumentów upadłego oraz oszacowania syndyk sporządza **sprawozdanie finansowe na dzień poprzedzający ogłoszenie upadłości** i niezwłocznie przedkłada je sędziemu-komisarzowi.
2. Jeżeli z jakichkolwiek przyczyn syndyk nie może sporządzić spisu inwentarza, oszacowania, planu likwidacji lub sprawozdania finansowego w terminie, o którym mowa w art. 306, składa sędziemu-komisarzowi, w terminie miesiąca od dnia ogłoszenia upadłości, **pisemne sprawozdanie ogólne o stanie masy upadłości i o możliwości zaspokojenia wierzycieli**. Złożenie sprawozdania nie zwalnia syndyka od obowiązku sporządzenia dokumentów, o których mowa w ust. 1, gdy tylko będzie to możliwe.

Likwidacja masy upadłości

Art. 310 Prawa upadłościowego

1. Przed rozpoczęciem likwidacji masy upadłości syndyk może sprzedać z **wolnej ręki bez zezwolenia rady wierzycieli ruchomości**, jeżeli jest to potrzebne na zaspokojenie kosztów postępowania. Ponadto syndyk może sprzedać ruchomości, które **ulegają szybkiemu zepsuciu lub wskutek opóźnienia sprzedaży straciłyby znacznie na wartości albo których przechowanie pociąga za sobą koszty zbyt wysokie w stosunku do ich wartości**.
2. Jeżeli sędzia-komisarz wstrzyma likwidację masy upadłości, przepis ust. 1 stosuje się w zakresie określonym przez sędziego-komisarza.

Likwidacja masy upadłości

Art. 206 Prawa upadłościowego

1. Zezwolenia rady wierzycieli pod rygorem nieważności wymagają następujące czynności:

1) dalsze prowadzenie przedsiębiorstwa przez syndyka, jeżeli ma trwać dłużej niż trzy miesiące od dnia ogłoszenia upadłości;

2) odstąpienie od sprzedaży przedsiębiorstwa jako całości;

3) sprzedaż z wolnej ręki mienia wchodzącego w skład masy upadłości;

4) zaciąganie pożyczek lub kredytów oraz obciążenie majątku upadłego ograniczonymi prawami rzeczowymi;

5) (uchylony)

6) uznanie, zrzeczenie się i zawarcie ugody co do roszczeń spornych oraz poddanie sporu rozstrzygnięciu sądu polubownego.

11.(uchylony)

2. Jeżeli czynność, o której mowa w ust. 1 i 11, musi być dokonana niezwłocznie i dotyczy wartości nieprzewyższającej dziesięciu tysięcy złotych, syndyk, nadzorca sądowy albo zarządca może ją wykonać bez zezwolenia rady.

3. Zezwolenie rady wierzycieli na **sprzedaż ruchomości** nie jest wymagane, jeżeli wskazana w spisie inwentarza wartość oszacowania **wszystkich ruchomości wchodzących w skład masy upadłości nie przekracza równowartości 50 000 zł.**

4. Do zezwolenia na sprzedaż wierzytelności oraz innych praw, jeżeli wskazana w spisie należności wartość nominalna wszystkich wierzytelności oraz innych praw wchodzących w skład masy upadłości **nie przekracza równowartości 50 000 zł,** przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio.

(...)

Likwidacja masy upadłości

Art. 312 Prawa upadłościowego

1. Po ogłoszeniu upadłości można prowadzić dalej przedsiębiorstwo upadłego, **jeżeli możliwe jest zawarcie układu z wierzycielami lub możliwa jest sprzedaż przedsiębiorstwa upadłego w całości lub jego zorganizowanych części.**
2. Jeżeli syndyk prowadzi przedsiębiorstwo upadłego, powinien podjąć wszelkie działania zapewniające zachowanie przedsiębiorstwa co najmniej w niepogorszonym stanie.
3. **Syndyk nie może prowadzić dalej przedsiębiorstwa upadłego, jeżeli na upadłym ciąży obowiązek zwrotu pomocy publicznej.** Rada wierzycieli może zezwolić na zwrot pomocy publicznej udzielonej niezgodnie z prawem i dalsze prowadzenie przedsiębiorstwa upadłego, jeżeli zostanie uprawdopodobnione, że mimo zwrotu pomocy publicznej udzielonej niezgodnie z prawem pozostali wierzyciele zostaną zaspokojeni w większym stopniu ze względu na sprzedaż prowadzonego przedsiębiorstwa za większą kwotę lub w wyniku zawarcia i wykonania układu.

Likwidacja masy upadłości

Art. 311 Prawa upadłościowego

1. Likwidacji masy upadłości dokonuje się przez **sprzedaż z wolnej ręki lub w drodze przetargu lub aukcji przedsiębiorstwa upadłego w całości lub jego zorganizowanych części, nieruchomości i ruchomości, wierzytelności oraz innych praw majątkowych wchodzących w skład masy upadłości albo przez ściągnięcie wierzytelności od dłużników upadłego i wykonanie innych jego praw majątkowych.**

1a. O zamiarze sprzedaży składników majątku służących do prowadzenia działalności w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa państwa syndyk zawiadamia Ministra Obrony Narodowej, który w terminie tygodnia od zawiadomienia może przedstawić sędziemu-komisarzowi opinię.

1b. W terminie trzech dni od dnia sprzedaży składników majątku, ściągnięcia wierzytelności albo wykonania praw majątkowych syndyk składa sędziemu-komisarzowi spis zlikwidowanych składników masy upadłości. Spis składa się w postaci elektronicznej i zamieszcza w Rejestrze.

(...)

2. W przypadkach wskazanych w ustawie likwidacja ruchomości obciążonych zastawem rejestrowym oraz wierzytelności i praw obciążonych zastawem rejestrowym lub zastawem finansowym może nastąpić także przez przejęcie ich przez wierzyciela będącego zastawnikiem zastawu rejestrowego lub zastawu finansowego, jeżeli umowa o ustanowieniu zastawu przewiduje zaspokojenie zastawnika w drodze przejęcia przedmiotu zastawu.

3. Przepisy dotyczące likwidacji w drodze sprzedaży ruchomości oraz przejęcia ruchomości obciążonych zastawem rejestrowym stosuje się odpowiednio do sprzedaży i przejęcia przez wierzyciela zwierząt, jeżeli nie jest to sprzeczne z przepisami dotyczącymi ochrony zwierząt.

Likwidacja masy upadłości

Art. 320 Prawa upadłościowego

1. Sprzedaż mienia uregulowana przepisami niniejszego działu może nastąpić w drodze przetargu lub aukcji, do których przepisy Kodeksu cywilnego stosuje się odpowiednio, z tym że:

- 1) warunki przetargu lub aukcji **zatwierdza sędzia-komisarz;**
- 2) o przetargu lub aukcji należy zawiadomić przez obwieszczenie co najmniej na dwa tygodnie, a jeżeli przetarg albo aukcja dotyczy przedsiębiorstwa spółki publicznej - co najmniej na sześć tygodni przed terminem posiedzenia wyznaczonego w celu ich przeprowadzenia;
- 3) przetarg lub aukcję przeprowadza się na posiedzeniu jawnym;
- 4) przetarg lub aukcję prowadzi syndyk pod **nadzorem sędziego-komisarza;**
- 5) wyboru oferenta dokonuje syndyk; **wybór wymaga zatwierdzenia przez sędziego-komisarza;**
- 6) postanowienie zatwierdzające wybór oferenta sędzia-komisarz może wydać na posiedzeniu niejawnym;
- 7) sędzia-komisarz może odroczyć zatwierdzenie wyboru oferenta o tydzień; w tym przypadku postanowienie o zatwierdzeniu wyboru oferenta obwieszcza się.

2. Na postanowienie sędziego-komisarza o zatwierdzeniu wyboru oferenta przysługuje zażalenie.

3. Przy sprzedaży nieruchomości, prawa użytkowania wieczystego, spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu oraz statku morskiego wpisanego do rejestru okrętowego, przepisy art. 319 stosuje się odpowiednio.

Likwidacja masy upadłości

Art. 321 Prawa upadłościowego

1. Syndyk zawiera umowę sprzedaży w terminie określonym przez sędziego-komisarza, nie dłuższym niż cztery miesiące od dnia zatwierdzenia wyboru oferenta przez sędziego-komisarza.
2. Jeżeli do zawarcia umowy nie dojdzie z winy oferenta, sędzia-komisarz wydaje postanowienie o ogłoszeniu nowego przetargu albo aukcji, w których nie może uczestniczyć oferent, który nie zawarł umowy.

Likwidacja masy upadłości

Art. 316 Prawa upadłościowego

1. Przedsiębiorstwo upadłego powinno być sprzedane jako całość, chyba że nie jest to możliwe.
2. Sprzedaż przedsiębiorstwa upadłego może być, po wyrażeniu zgody przez sędziego-komisarza, poprzedzona umową dzierżawy na czas określony z prawem pierwokupu, jeżeli przemawiają za tym względy ekonomiczne.

Art. 331 Prawa upadłościowego

1. Likwidacja wierzytelności upadłego następuje przez ich zbycie albo ściąganie.
2. Wybór sposobu likwidacji należy poprzedzić oceną, który z nich umożliwia zaspokojenie wierzycieli w jak największym stopniu przy uwzględnieniu kosztów i ryzyka niepowodzenia ściągania wierzytelności upadłego oraz konieczności zaspokojenia zobowiązań, o których mowa w art. 230, związanych z przedłużeniem postępowania upadłościowego.

Likwidacja masy upadłości

Art. 55(1) Kodeksu cywilnego Przedsiębiorstwo jest zorganizowanym zespołem składników niematerialnych i materialnych przeznaczonym do prowadzenia działalności gospodarczej.

Obejmuje ono w szczególności:

- 1)** oznaczenie indywidualizujące przedsiębiorstwo lub jego wyodrębnione części (nazwa przedsiębiorstwa);
- 2)** własność nieruchomości lub ruchomości, w tym urządzeń, materiałów, towarów i wyrobów, oraz inne prawa rzeczowe do nieruchomości lub ruchomości;
- 3)** prawa wynikające z umów najmu i dzierżawy nieruchomości lub ruchomości oraz prawa do korzystania z nieruchomości lub ruchomości wynikające z innych stosunków prawnych;
- 4)** wierzytelności, prawa z papierów wartościowych i środki pieniężne;
- 5)** koncesje, licencje i zezwolenia;
- 6)** patenty i inne prawa własności przemysłowej;
- 7)** majątkowe prawa autorskie i majątkowe prawa pokrewne;
- 8)** tajemnice przedsiębiorstwa;
- 9)** księgi i dokumenty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Likwidacja masy upadłości

Art. 319 Prawa upadłościowego

1. Jeżeli planowana jest sprzedaż przedsiębiorstwa upadłego w całości, przy sporządzaniu spisu inwentarza i oszacowania masy upadłości, albo odrębnie, jeżeli możliwość takiej sprzedaży ujawniła się na późniejszym etapie, biegły wybrany przez syndyka sporządza opis i oszacowanie przedsiębiorstwa upadłego.
  2. Opis przedsiębiorstwa powinien określać w szczególności przedmiot działalności przedsiębiorstwa, nieruchomości wchodzące w jego skład, ich obszar oraz oznaczenie księgi wieczystej lub zbioru dokumentów, inne środki trwałe, stwierdzone prawa, a także obciążenia.
  3. W oszacowaniu należy odrębnie podać wartość przedsiębiorstwa w całości oraz jego zorganizowanych części, jeżeli mogą być wydzielone do sprzedaży.
  4. Jeżeli składniki przedsiębiorstwa są obciążone hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym, hipoteką morską lub innymi prawami i skutkami ujawnienia praw i roszczeń osobistych, w oszacowaniu należy oddzielnie podać, które z tych praw pozostają w mocy po sprzedaży, a także ich wartość oraz wartość składników nimi obciążonych oraz stosunek wartości poszczególnych składników obciążonych do wartości przedsiębiorstwa.
- 5. Zarzuty na opis i oszacowanie wnosi się w terminie tygodnia od dnia obwieszczenia o ich przekazaniu sędziemu-komisarzowi. Zarzuty rozpoznaje sędzia-komisarz. W przypadku wątpliwości co do rzetelności lub poprawności opisu i oszacowania, sędzia-komisarz wskazuje biegłego do sporządzenia nowego opisu i oszacowania.**
6. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio w przypadku rzeczy, wierzytelności i innych praw przeniesionych na wierzyciela w celu zabezpieczenia wierzytelności, o ile mają być one sprzedane w ramach przedsiębiorstwa.

Likwidacja masy upadłości

Art. 69 Prawa upadłościowego

1. Ustalenie składu masy upadłości następuje przez sporządzenie spisu inwentarza oraz spisu należności. W spisie inwentarza syndyk ujmuje prawa, objęte ruchomości, nieruchomości oraz środki pieniężne zgromadzone w kasie i na rachunkach bankowych. Spis należności sporządza się na podstawie ksiąg upadłego oraz dokumentów bezspornych.

1a. **Jeżeli syndyk na podstawie ksiąg upadłego oraz dokumentów bezspornych ustali, że w skład masy upadłości wchodzi ruchomości, nieruchomości oraz środki pieniężne, których syndyk nie objął, sporządza ich spis.** W miarę ich obejmowania albo uzyskiwania ich równowartości syndyk składa uzupełnienie spisu inwentarza.

1b. Do składników majątkowych, których syndyk nie objął na skutek czynności bezskutecznych, przepis ust. 1a stosuje się odpowiednio.

1c. Do spisu należności przepis ust. 1a zdanie drugie oraz ust. 1b stosuje się odpowiednio.

1d. Spisy, o których mowa w ust. 1-1c, składa się w postaci elektronicznej i zamieszcza w Rejestrze.

1e. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór spisów, o których mowa w ust. 1-1c, mając na uwadze zakres informacji, których umieszczenie w spisach jest niezbędne dla oceny składu masy upadłości, a także czytelność oraz kompletność spisów.

2. Wraz ze spisem inwentarza dokonuje się oszacowania majątku wchodzącego do masy upadłości.

3. Domniemywa się, że rzeczy znajdujące się w posiadaniu upadłego w dniu ogłoszenia upadłości należą do majątku upadłego.

Likwidacja masy upadłości

*"Przeszkodą w zakończeniu wielu postępowań upadłościowych **jest przedłużające się ściąganie przez syndyka wierzytelności upadłego, które wiąże się zwykle z koniecznością wytaczania powództw, a następnie prowadzenia egzekucji.** Jak wskazuje praktyka, podejmowane działania bardzo często nie przynoszą jakichkolwiek rezultatów ekonomicznych, gdyż ściągnięte wierzytelności nie pokrywają nawet kosztów postępowania upadłościowego, które uległo z tego powodu przedłużeniu. Z tego względu należy w dużo większym niż obecnie stopniu wyeksponować możliwość likwidacji wierzytelności upadłego poprzez ich zbycie, ewentualne zaś ściągnięcie powinno następować wyłącznie po dokonaniu oceny co do opłacalności takiego sposobu likwidacji, przy uwzględnieniu kosztów związanych z przedłużeniem postępowania upadłościowego – art. 331 ust. 2 PrUpN" (Uzasadnienie do projektu ustawy – Prawo restrukturyzacyjne, s. 83).*

Likwidacja masy upadłości

Art. 331 Prawa upadłościowego i naprawczego

1. Likwidacja wierzytelności upadłego następuje przez ich ściągnięcie.
2. Jeżeli ściągnięcie wierzytelności napotyka przeszkody albo roszczenie nie jest jeszcze wymagalne, likwidacja wierzytelności nastąpi przez ich zbycie.

Art. 331 Prawa upadłościowego

1. Likwidacja wierzytelności upadłego następuje przez ich zbycie albo ściągnięcie.
2. Wybór sposobu likwidacji należy poprzedzić oceną, który z nich umożliwi zaspokojenie wierzycieli w jak największym stopniu przy uwzględnieniu kosztów i ryzyka niepowodzenia ściągnięcia wierzytelności upadłego oraz konieczności zaspokojenia zobowiązań, o których mowa w art. 230, związanych z przedłużeniem postępowania upadłościowego.

Likwidacja masy upadłości

Art. 332 Prawa upadłościowego

Likwidacja praw majątkowych upadłego następuje przez ich wykonanie albo zbycie.

Pojęcie likwidacji "praw majątkowych". Likwidacja "praw majątkowych" w rozumieniu komentowanego przepisu nie odnosi się ani do wierzytelności, ani – co oczywiste – do prawa własności ruchomości i nieruchomości oraz tzw. prawa do przedsiębiorstwa. **Pojęcie to obejmuje inne prawa (regulowane przez przepisy stanowiące materię wielu aktów normatywnych** – zob. uwagi do art. 311, Nb 2), spośród których należy wymienić udziały w spółkach handlowych, prawa inkorporowane w papierach wartościowych (akcje, obligacje, bankowe i skarbowe papiery wartościowe, listy zastawne, konosamenty, dowody składowe itp.), prawa własności intelektualnej (majątkowe prawa autorskie, prawa do nagrań, fonogramów i wideogramów, licencje), prawa własności przemysłowej (patenty, prawa ochronne na wzory użytkowe, prawa z rejestracji wzorów przemysłowych, prawa ochronne na znaki towarowe itd.) (S. Gurgul (w:) Art. 332 Prawo upadłościowe Gurgul 2018, wyd. 11).

Likwidacja masy upadłości

Art. 313 Prawa upadłościowego

- 1. Sprzedaż dokonana w postępowaniu upadłościowym ma skutki sprzedaży egzekucyjnej.** Nabywca składników masy upadłości **nie odpowiada za zobowiązania podatkowe upadłego, także powstałe po ogłoszeniu upadłości.**
2. Sprzedaż nieruchomości powoduje wygaśnięcie praw oraz praw i roszczeń osobistych ujawnionych przez wpis do księgi wieczystej lub nieujawnionych w ten sposób, lecz zgłoszonych sędziemu-komisarzowi w terminie określonym w art. 51 ust. 1 pkt 5. W miejsce prawa, które wygasło, uprawniony nabywa prawo do zaspokojenia wartości wygasłego prawa z ceny uzyskanej ze sprzedaży obciążonej nieruchomości. Skutek ten powstaje z chwilą zawarcia umowy sprzedaży. Podstawą do wykreślenia praw, które wygasły na skutek sprzedaży, jest prawomocny plan podziału sumy uzyskanej ze sprzedaży nieruchomości obciążonej. Podstawą wykreślenia hipoteki jest umowa sprzedaży nieruchomości.
3. Pozostają w mocy bez potrącania ich wartości z ceny nabycia *służebność drogi koniecznej, służebność przesyłu oraz służebność ustanowiona w związku z przekroczeniem granicy przy wznoszeniu budowli lub innego urządzenia. Użytkowanie oraz prawa dożywotnika* pozostają w mocy, jeżeli przysługuje im pierwszeństwo przed wszystkimi hipotekami lub jeżeli nieruchomość nie jest hipotekami obciążona albo jeżeli wartość użytkowania i praw dożywotnika znajduje pełne pokrycie w cenie nabycia. Jednakże w tym ostatnim wypadku wartość tych praw będzie zaliczona na cenę nabycia.

Likwidacja masy upadłości

4. Na wniosek właściciela nieruchomości władnącej, zgłoszony najpóźniej w zarzutach do planu podziału sumy uzyskanej ze sprzedaży nieruchomości obciążonej, sędzia-komisarz może postanowić, że *służebność gruntowa*, która nie znajduje pełnego pokrycia w cenie nabycia, zostaje utrzymana w mocy, jeżeli jest dla nieruchomości władnącej konieczna, a nie obniża w sposób istotny wartości nieruchomości obciążonej. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie. Jeżeli wniosek o wyłączenie zgłoszony został w zarzutach, podlega rozpoznaniu razem z zarzutami.

5. Przepisy ust. 2-4 stosuje się odpowiednio do sprzedaży prawa użytkowania wieczystego, spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu i statku morskiego wpisanego do rejestru okrętowego.

6. Do sprzedaży ułamkowej części nieruchomości odpowiednie zastosowanie mają przepisy art. 1004, art. 1005, art. 1007, art. 1009, art. 1012 i art. 1013 Kodeksu postępowania cywilnego.

Likwidacja masy upadłości

Art. 317 Prawa upadłościowego

1. Na nabywcę przedsiębiorstwa upadłego przechodzą wszelkie **koncesje, zezwolenia, licencje i ulgi, które zostały udzielone upadłemu**, chyba że odrębne ustawy stanowią inaczej.
2. Nabywca może używać oznaczenia przedsiębiorstwa upadłego, w którym mieści się jego nazwisko, tylko za zgodą upadłego. Nabywca przedsiębiorstwa upadłego nabywa **je w stanie wolnym od obciążeń i nie odpowiada za zobowiązania upadłego. Wszelkie obciążenia na składnikach przedsiębiorstwa wygasają, z wyjątkiem obciążeń wymienionych w art. 313 ust. 3 i 4.**
3. Nabywca przedsiębiorstwa upadłego wstępuje z mocy prawa w miejsce upadłego lub syndyka do postępowań cywilnych i administracyjnych dotyczących przedsiębiorstwa lub jego składników. Przepisu art. 196 § 2 Kodeksu postępowania cywilnego nie stosuje się.

Likwidacja masy upadłości

Art. 51 Prawa upadłościowego

1. Uwzględniając wniosek o ogłoszenie upadłości, sąd wydaje postanowienie o ogłoszeniu upadłości, w którym:

- 1) wymienia imię i nazwisko dłużnika (upadłego) albo jego nazwę, miejsce zamieszkania albo siedzibę, adres oraz numer PESEL albo numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, a w przypadku ich braku - inne dane umożliwiające jego jednoznaczną identyfikację;
- 2) (uchylony)
- 3) (uchylony)
- 4) wzywa wierzycieli upadłego do zgłoszenia wierzytelności w terminie trzydziestu dni od dnia obwieszczenia postanowienia o ogłoszeniu upadłości w Rejestrze;
- 5) **wzywa osoby, którym przysługują prawa oraz prawa osobiste i roszczenia ciążące na nieruchomości należącej do upadłego, jeżeli nie zostały ujawnione przez wpis w księdze wieczystej, do ich zgłoszenia w terminie trzydziestu dni od dnia obwieszczenia postanowienia o ogłoszeniu upadłości w Rejestrze pod rygorem utraty prawa powoływania się na nie w postępowaniu upadłościowym (...);**

Postępowanie podziałowe

Art. 337 Prawa upadłościowego i naprawczego

1. Podziału funduszków dokonuje się jednorazowo albo kilkakrotnie w miarę likwidacji masy upadłości po zatwierdzeniu przez sędziego-komisarza listy wierzytelności.
2. W razie kilkakrotnego podziału funduszków masy upadłości, dokonuje się podziału ostatecznego po całkowitym zlikwidowaniu masy upadłości.

Art. 337 Prawa upadłościowego

1. Podziału funduszków dokonuje się jednorazowo albo kilkakrotnie w miarę likwidacji masy upadłości po **zatwierdzeniu przez sędziego-komisarza listy wierzytelności w całości lub części.**
  - 1a. W przypadku zatwierdzenia częściowego listy wierzytelności, w planie podziału uwzględnia się kwoty objęte nierozpoznanymi sprzeciwami, zabezpieczając w masie upadłości środki na ich ewentualną wypłatę po prawomocnym rozpoznaniu sprzeciwów.
  2. W razie kilkakrotnego podziału funduszków masy upadłości, dokonuje się podziału ostatecznego po całkowitym zlikwidowaniu masy upadłości.

Postępowanie podziałowe

Art. 338 Prawa upadłościowego

Jeżeli w postępowaniu upadłościowym zaspokojeniu podlegają wierzytelności zabezpieczone hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym i hipoteką morską, podziału ostatecznego funduszków masy upadłości dokonuje się po podziale sumy uzyskanej ze zbycia przedmiotu obciążonego.

Postępowanie podziałowe

Kolejność zaspokajania wierzytelności osobistych i osobistych zabezpieczonych rzeczowo. Komentowany przepis pozbawiony jest w gruncie rzeczy istotnego znaczenia normatywnego, wyrażona w nim bowiem reguła jest koniecznym następstwem stosowania innych przepisów, stanowiących, że:

- 1) sumy uzyskane ze sprzedaży rzeczy i praw obciążonych rzeczowo przeznacza się na zaspokojenie wierzycieli korzystających z owych zabezpieczeń, po czym nadwyżkę tych sum przekazuje się do ogólnych funduszków masy upadłości (art. 336 ust. 1);
- 2) jeśli wierzytelności osobiste, zabezpieczone rzeczowo, nie zostały zaspokojone w całości z przedmiotu zabezpieczenia, niezaspokojoną część wierzytelności umieszcza się w planie podziału ogólnych funduszków masy upadłości (art. 340 ust. 1);
- 3) dotyczy to w pełni również zbycia przedsiębiorstwa (zorganizowanej części przedsiębiorstwa), w którego skład wchodziły rzeczy i prawa obciążone rzeczowo (art. 314 ust. 1 i 2). (S. Gurgul (w:) Art. 338 Prawo upadłościowe Gurgul 2018, wyd. 11)

Postępowanie podziałowe

Syndyk nie powinien deponować środków na rachunku bankowym przez dłuższy czas, zamiast wypłacać je wierzycielom. Decyzja o sporządzeniu częściowego planu podziału powinna następować niezwłocznie po ustaleniu, iż zostały zgromadzone środki, w proporcji do których koszt wykonania planu podziału jest niewielki, a jednocześnie brak jest perspektyw na inne istotne wpływy w najbliższym czasie. Innymi słowy, kalendarz planów podziału w postępowaniu powinien być zsynchronizowany z planem likwidacji i wraz z postępowaniem w likwidacji powinny następować kolejne plany podziału. Również z decyzją w przedmiocie częściowego zatwierdzenia listy sędzia-komisarz nie powinien zwlekać, o ile tylko odpowiednie środki pieniężne znajdują się już w masie upadłości. Nie powinno się dokonywać częściowych planów podziału w sytuacji, gdy suma zgromadzona w masie jest tak niewielka, że pokrycie kosztów planu podziału (obwieszczenia w prasie i przelewy bankowe) pochłonęłoby większą niż marginalna ich część. Sędzia-komisarz w ramach sprawowania kierownictwa w postępowaniu upadłościowym powinien nakazać syndykowi złożenie planu podziału, gdy ten się z tą czynnością ociąga. (*P. Zimmerman (w:) Art. 337 Prawo upadłościowe Zimmerman 2018, wyd. 5*).

Postępowanie podziałowe

Art. 347 Prawa upadłościowego

1. Syndyk sporządza i składa sędziemu-komisarzowi plan podziału funduszków masy upadłości, w którym:
  - 1) określa sumę podlegającą podziałowi;
  - 2) wymienia wierzytelności i prawa osób uczestniczących w podziale;
  - 3) określa sumę, jaka każdemu z uczestników przypada z podziału;
  - 4) wskazuje, które sumy mają być wypłacone, a które i z jakich przyczyn mają być pozostawione w depozycie sądowym lub pozostawione w masie upadłości na zaspokojenie wierzytelności objętych nierozpoznanymi sprzeciwami;
  - 5) określa, czy plan podziału jest częściowy czy ostateczny.
- 1a. Plan podziału składa się w postaci elektronicznej i zamieszcza w Rejestrze.
2. Sędzia-komisarz może **wnieść do planu poprawki lub polecić syndykowi dokonanie wskazanych zmian w planie.**

Postępowanie podziałowe

Charakter prawny planu podziału. W dawniejszej literaturze brak było szczegółowej analizy prawnego charakteru planu podziału. Charakteru tego nie mogły wyjaśnić wypowiedzi poszczególnych autorów, ponieważ – czynione niejako na marginesie innych rozważań – z reguły nie uwzględniały niejednoznaczności pojęcia "plan podziału", użytego *Rozdziale VIII Prawa upadłościowego* (obecnie w przepisach art. 347–360 PrUp).

Ustawodawca używa tego pojęcia w dwóch znaczeniach. Pierwsze oznacza faktyczne zestawienie, w porządku tabelarycznym, wierzycieli i sum przypadających im z masy upadłości lub pozostawionych w depozycie sądowym. W tym znaczeniu omawiany termin użyty jest w art. 347 ust. 1 i 2 oraz w tym fragmencie art. 351 ust. 2, w którym jest mowa o "sprostowaniu i zatwierdzeniu planu podziału" (wzór planu podziału w tym znaczeniu określa rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości – art. 349 ust. 3).

W drugim znaczeniu plan podziału stanowi postać orzeczenia podlegającego wykonaniu; w tym też znaczeniu jest użyty w przepisach art. 349–353, 355, 360 oraz art. 368 ust. 1 PrUp.

Plan podziału w pierwszym znaczeniu stanowi wyłącznie czynność faktyczną, niepodlegającą zaskarżeniu ani wykonaniu. Jest to w istocie projekt planu w drugim znaczeniu. Przeciwno natomiast planowi podziału jako orzeczeniu podmioty legitymowane mogą wnieść zarzuty; ponadto podlega on wykonaniu (obszernie o tym S. Cieślak, w: System PrHandl, t. 6, 2016, s. 1086–1088) (S. Gurgul (w:) *Art. 347 Prawo upadłościowe Gurgul 2018, wyd. 11*).

Postępowanie podziałowe

Art. 344 Prawa upadłościowego

1. Należności, o których mowa w art. 342 ust. 1, zaspokaja się dopiero po zaspokojeniu w całości kosztów postępowania, zobowiązań masy upadłości i należności alimentacyjnych zgodnie z art. 343.

2. Jeżeli suma przeznaczona do podziału nie wystarcza na zaspokojenie w całości wszystkich należności, należności dalszej kategorii zaspokaja się dopiero po zaspokojeniu w całości należności poprzedzającej kategorii, a jeżeli suma przeznaczona do podziału nie wystarcza na zaspokojenie w całości wszystkich należności tej samej kategorii, należności te zaspokaja się stosunkowo do wysokości każdej z nich.

Postępowanie podziałowe

Art. 342 Prawa upadłościowego i naprawczego (do 2009 r.)

1. *Wierzytelności i należności podlegające zaspokojeniu z funduszków masy upadłości dzieli się na następujące kategorie:*
  - 1)** *kategoria pierwsza - koszty postępowania upadłościowego, należności z tytułu składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i chorobowe pracowników, należności ze stosunku pracy, należności rolników z tytułu umów o dostarczenie produktów z własnego gospodarstwa rolnego za ostatnie dwa lata, renty należne za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci, ciążące na upadłym zobowiązania alimentacyjne, należności powstałe wskutek czynności syndyka albo zarządcy, należności z zawartych przez upadłego przed ogłoszeniem upadłości umów wzajemnych, których wykonania żądał syndyk albo zarządca, należności z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia masy upadłości oraz należności, które powstały z czynności upadłego dokonanych za zgodą nadzorca sądowego;*
  - 2)** *kategoria druga - podatki, inne daniny publiczne oraz niepodlegające zaspokojeniu w kategorii pierwszej należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne należne za ostatni rok przed datą ogłoszenia upadłości wraz z należnymi od nich odsetkami i kosztami egzekucji;*
  - 3)** *kategoria trzecia - inne wierzytelności, jeżeli nie podlegają zaspokojeniu w kategorii czwartej, wraz z odsetkami za ostatni rok przed datą ogłoszenia upadłości, z odszkodowaniem umownym, kosztami procesu i egzekucji;*
  - 4)** *kategoria czwarta - odsetki, które nie należą do wyższych kategorii w kolejności, w jakiej podlega zaspokojeniu kapitał, a także sądowe i administracyjne kary grzywny oraz należności z tytułu darowizn i zapisów. (...)*

Postępowanie podziałowe

Art. 342 Prawa upadłościowego i naprawczego (od 2009 r. do 2016 r.)

1. Należności podlegające zaspokojeniu z funduszków masy upadłości dzieli się na następujące kategorie:

- 1)** *kategoria pierwsza - koszty postępowania upadłościowego, przypadające za czas po ogłoszeniu upadłości należności alimentacyjne oraz renty za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci oraz z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę, należności z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia masy upadłości, należności z zawartych przez upadłego przed ogłoszeniem upadłości umów, których wykonania zażądał syndyk, należności powstałe z czynności syndyka albo zarządcy oraz należności, które powstały z czynności upadłego dokonanych po ogłoszeniu upadłości, niewymagających zgody nadzorca sądowego lub dokonanych za jego zgodą;*
- 2)** *kategoria druga - przypadające za czas przed ogłoszeniem upadłości należności ze stosunku pracy, należności rolników z tytułu umów o dostarczenie produktów z własnego gospodarstwa rolnego, należności alimentacyjne oraz renty za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci i renty z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę, przypadające za dwa ostatnie lata przed ogłoszeniem upadłości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, wraz z odsetkami i kosztami egzekucji;*
- 3)** *kategoria trzecia - podatki i inne daniny publiczne oraz pozostałe należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, wraz z odsetkami i kosztami egzekucji;*
- 4)** *kategoria czwarta - inne należności, jeżeli nie podlegają zaspokojeniu w kategorii piątej, wraz z odsetkami za ostatni rok przed datą ogłoszenia upadłości, z odszkodowaniem umownym, kosztami procesu i egzekucji;*
- 5)** *kategoria piąta - odsetki, które nie należą do wyższych kategorii w kolejności, w jakiej podlega zaspokojeniu kapitał, a także sądowe i administracyjne kary grzywny oraz należności z tytułu darowizn i zapisów (...).*

Postępowanie podziałowe

Art. 342 Prawa upadłościowego

1. Należności podlegające zaspokojeniu z funduszków masy upadłości dzieli się na następujące kategorie:

- 1)** kategoria pierwsza - przypadające za czas przed ogłoszeniem upadłości należności ze stosunku pracy, z wyjątkiem roszczeń z tytułu wynagrodzenia reprezentanta upadłego lub wynagrodzenia osoby wykonującej czynności związane z zarządem lub nadzorem nad przedsiębiorstwem upadłego, należności rolników z tytułu umów o dostarczenie produktów z własnego gospodarstwa rolnego, należności alimentacyjne oraz renty z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci i renty z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę, przypadające za trzy ostatnie lata przed ogłoszeniem upadłości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne w rozumieniu ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 300 i 303) oraz należności powstałe w postępowaniu restrukturyzacyjnym z czynności zarządcy albo należności powstałe z czynności dłużnika dokonanych po otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego niewymagających zezwolenia rady wierzycieli albo zgody nadzorca sądowego lub dokonanych za zezwoleniem rady wierzycieli albo zgodą nadzorca sądowego, jeżeli upadłość ogłoszono w wyniku rozpoznania uproszczonego wniosku o ogłoszenie upadłości jak również należności z tytułu kredytu, pożyczki, obligacji, gwarancji lub akredytyw lub innego finansowania przewidzianego układem przyjętym w postępowaniu restrukturyzacyjnym i udzielonego w związku z wykonaniem takiego układu, jeżeli upadłość ogłoszono w wyniku rozpoznania wniosku o ogłoszenie upadłości złożonego nie później niż trzy miesiące po prawomocnym uchyleniu układu;
- 2)** kategoria druga - inne należności, jeżeli nie podlegają zaspokojeniu w innych kategoriach, w szczególności podatki i inne daniny publiczne oraz pozostałe należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne;
- 3)** kategoria trzecia - **odsetki od należności ujętych w wyższych kategoriach w kolejności, w jakiej podlega zaspokojeniu kapitał, a także sądowe i administracyjne kary grzywny oraz należności z tytułu darowizn i zapisów;**
- 4)** kategoria czwarta - należności wspólników albo akcjonariuszy z tytułu pożyczki lub innej czynności prawnej o podobnych skutkach, w szczególności dostawy towaru z odroczonym terminem płatności, dokonanej na rzecz upadłego będącego spółką kapitałową w okresie pięciu lat przed ogłoszeniem upadłości, wraz z odsetkami (...).

Postępowanie podziałowe

Art. 343 Prawa upadłościowego

1. Z masy upadłości zaspokajają się w pierwszej kolejności koszty postępowania, a jeżeli fundusze masy upadłości na to pozwalają - również inne zobowiązania masy upadłości, o których mowa w art. 230 ust. 2, w miarę wpływu do masy upadłości stosownych sum.

1a. Jeżeli inne zobowiązania masy upadłości, o których mowa w art. 230 ust. 2, nie zostaną zaspokojone w sposób, o którym mowa w ust. 1, zaspokajają się je stosunkowo do wysokości każdej z nich w drodze podziału funduszy masy upadłości. Przepisy art. 347-360 stosuje się odpowiednio.

2. Zobowiązania alimentacyjne ciężące na upadłym, przypadające za czas po ogłoszeniu upadłości, syndyk zaspokajają zgodnie z ust. 1 w terminach ich płatności, do dnia sporządzenia ostatecznego planu podziału, każdorazowo dla każdego uprawnionego w kwocie nie wyższej niż minimalne wynagrodzenie za pracę. Pozostała część tych należności nie podlega zaspokojeniu z masy upadłości.

Postępowanie podziałowe

Art. 345 Prawa upadłościowego

1. Jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, wierzytelności zabezpieczone hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym i hipoteką morską, a także wygasające według przepisów ustawy prawa oraz skutki ujawnienia praw i roszczeń osobistych ciążące na nieruchomości, użytkowaniu wieczystym, spółdzielczym własnościowym prawie do lokalu lub statku morskim wpisanym do rejestru okrętowego, podlegają zaspokojeniu z sumy uzyskanej z likwidacji obciążonego przedmiotu, pomniejszonej o koszty likwidacji tego przedmiotu oraz inne koszty postępowania upadłościowego w wysokości nieprzekraczającej dziesiątej części sumy uzyskanej z likwidacji, nie więcej jednak niż o taką część kosztów postępowania upadłościowego, która wynika ze stosunku wartości obciążonego przedmiotu do wartości całej masy upadłości.

2. Wierzytelności i prawa, o których mowa w ust. 1, są zaspokajane w kolejności przysługującego im pierwszeństwa. Jeżeli z sumy uzyskanej z likwidacji obciążonego przedmiotu zaspokojeniu podlegają zarówno wierzytelności zabezpieczone hipoteką, jak i wygasające na podstawie art. 313 ust. 2 prawa oraz prawa i roszczenia osobiste, o pierwszeństwie rozstrzyga chwila, od której liczy się skutki wpisu hipoteki, prawa lub roszczenia do księgi wieczystej.

3. W równym stopniu z wierzytelnością zaspokajają się roszczenia o świadczenia uboczne objęte zabezpieczeniem na mocy odrębnych przepisów. Przypadającą wierzycielowi sumę zalicza się przede wszystkim na należność główną, następnie na odsetki i pozostałe roszczenia o świadczenia uboczne, z tym że koszty postępowania uwzględnia się w ostatniej kolejności.

Postępowanie podziałowe

Art. 249 Kodeksu cywilnego

§ 1. Jeżeli kilka ograniczonych praw rzeczowych obciąża tę samą rzecz, prawo powstałe później nie może być wykonywane z uszczerbkiem dla prawa powstałego wcześniej (pierwszeństwo).

§ 2. Przepis powyższy nie uchybia przepisom, które określają pierwszeństwo w sposób odmienny.

Art. 11 ustawy o księgach wieczystych i hipotece Ograniczone prawo rzeczowe na nieruchomości, ujawnione w księdze wieczystej, ma pierwszeństwo przed takim prawem nieujawnionym w księdze.

Art. 12 ustawy o księgach wieczystych i hipotece

1. O pierwszeństwie ograniczonych praw rzeczowych wpisanych do księgi wieczystej rozstrzyga chwila, od której liczy się skutki dokonanego wpisu.

2. Prawa wpisane na podstawie wniosków złożonych równocześnie mają równe pierwszeństwo.

Art. 13 ustawy o księgach wieczystych i hipotece

1. Ustanawiając ograniczone prawo rzeczowe, które ma być wpisane w księdze wieczystej, właściciel może zastrzec pierwszeństwo przed tym prawem lub równe z tym prawem dla innego prawa.

2. Zastrzeżenia można dokonać także po ustanowieniu prawa, za zgodą osoby, której to prawo przysługuje.

3. Do zastrzeżenia pierwszeństwa ograniczonego prawa rzeczowego niezbędny jest wpis w księdze wieczystej.

Art. 14 ustawy o księgach wieczystych i hipotece Jeżeli przed wpisaniem prawa, dla którego było zastrzeżone pierwszeństwo, zostało wpisane inne prawo, do wpisu prawa z zastrzeżeniem pierwszeństwa nie jest potrzebna zgoda osoby, której to inne prawo przysługuje, chyba że prawo, dla którego zastrzeżono pierwszeństwo, miałyby być wpisane w szerszym zakresie, niż to wynika z zastrzeżenia pierwszeństwa.

Literatura

- System prawa handlowego, tom 6, Prawo restrukturyzacyjne i upadłościowe, 2016.
- P. Zimmerman, Prawo upadłościowe. Prawo restrukturyzacyjne. Komentarz. Wyd. 5, Warszawa 2018
- S. Gurgul, Prawo upadłościowe. Prawo restrukturyzacyjne. Komentarz. Wyd. 11,

Zakres kolokwium

Ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe:

art. 236-239, 260-266, 306-315, 342-351.